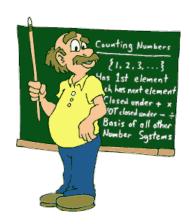


# MSYS

#### Microcontroller Systems

Lektion 10 C programmering



Version: 26-9-2017, Henning Hargaard

#### GCC open source compilers



GCC = Gnu Compiler Collection Open Source (UNIX/Linux):

- © Gratis.
- Dokumentation kan halte lidt.

AVR GCC: GCC Compiler for Atmel AVR. Mest udbredt er C-compileren, men C++ compiler findes også (begrænset).

AVR GCC er integreret i Atmel Studio ©

Andre C compilers for Atmel AVR (ikke gratis):

- IAR (svensk). Meget prof. Dyr licens.
- CodeVision (rumænsk). Mindre dyr licens.



### Data typer i C

Data Type	Size in Bits	Data Range/Usage
unsigned char	8-bit	0 to 255
char	8-bit	-128 to +127
unsigned int	16-bit	0 to 65,535
int	16-bit	-32,768 to +32,767
unsigned long	32-bit	0 to 4,294,967,295
long	32-bit	-2,147,483,648 to +2,147,483,648
float	32-bit	±1.175e-38 to ±3.402e38
double	32-bit	$\pm 1.175$ e-38 to $\pm 3.402$ e38

Brug altid mindst mulige type (helst unsigned char)!

Hvorfor?



#### Fra lille til stor type

- Hvis en variabel af en større type sættes lig med en variabel af mindre type, sættes <u>automatisk</u> 0'er ind foran.
- Den "lille variabel" opfattes altså midlertidigt som om den har den "store variabels" type.

	=		
vil blive udført som:			
	=	0	



#### Fra stor til lille type

- Hvis en variabel af en mindre type sættes lig med en variabel af større type, <u>mistes</u> de mest betydende bits!
- Den "store variabel" opfattes altså midlertidigt som om den har den "lille variabels" type.

=	
vil blive udført som:	OBS!
=	Ignoreres



#### Eksempler

```
unsigned int x:
unsigned char y;
// y sættes lig med 200
y = 200;
// Hvad bliver x nu ?
x = y;
// x = 12345 = 0x3039
x = 12345;
// Hvad bliver y nu ?
y = x;
```



#### Test ("socrative.com": Room = MSYS)

Hvad bliver z efter følgende kode:

```
unsigned long z;
unsigned long x = 15000;
unsigned int y = 63000;
z = x + (10 * y);
```

- A: 645000
- B: 945630000
- C: 55176



#### Compiler mellemresultater

- I mange situationer vil compileren lave "mellemregninger" – dette gælder specielt, hvor vi skriver en formel i en statement:
  - Eksempel: z = (10 \* y) + x;x, y og z er erklæret på forhånd.
- Parentesen udregnes først, og her vil compileren have et (midlertidigt) mellemresultat af (10 \* y).
- Vigtigt: Mellemresultatet vil blive gemt i en midlertidig variabel af samme type som y!
- Dette <u>kan</u> give problemer hvis typen for y er "for lille" til (10 \* y).
- Det er programmørens ansvar at sørge for, at dette ikke sker!



#### Eksempel

```
unsigned long z;
unsigned long x = 15000;
unsigned int y = 63000;

// Hvorfor kan dette gå galt ?
z = x + (10 * y);
```

- Problem: Typen for y (16 bit) er for lille til at indeholde mellemresultatet (10 \* y).
- Hvis y var en unsigned long (32 bit) ville problemet være løst.
- Da vi kun har problemet for "mellemresultatet" kan vi i stedet løse problemet via "Type Casting".



#### Type casting

 Man laver "Type Casting" på en variabel ved <u>i parenteser</u> at skrive den ønskede (midlertidige) type foran variablen.

```
unsigned long z;
unsigned long x = 15000;
unsigned int y = 63000;

// Nu behandler compileren mellemresultatet som 32 bit
// - og beregningen bliver korrekt.

// Men variablen y fylder stadig kun 16 bit
z = x + (10 * (unsigned long)y);
```





#### C og portene

```
#include <avr/io.h>
int main()
 unsigned char z = 0;
 DDRB = 0xFF; //PB er udgange
 while(1)
   PORTB = z;
   Z++;
```



#### 16 bit sløjfetæller

```
int main()
 unsigned int z = 0;
 DDRB = 0xFF;
  for (z=0; z<50000; z++)
    PORTB = 0b10101010;
    PORTB = 0b01010101;
 while(1)
  \{\}
```



#### 32 bit sløjfetæller

```
#include <avr/io.h>
int main()
  unsigned long z = 0;
  DDRB = 0xFF;
  for (z=0; z<100000; z++)
    PORTB = 0b10101010;
    PORTB = 0b01010101;
 while(1)
  {}
```



#### Time delays i C ("primitiv metode")

Man kan anvende for til at lave en tidsforsinkelse

```
void delay100ms(void){
    unsigned int i ;
    for(i=0; i<42150; i++);
}</pre>
```



#### Hvis du bruger denne metode:

- Tidsforsinkelsen afhænger af clock frekvensen 8
- Tidsforsinkelsen afhænger helt af compileren 8
- Optimeringsgraden SKAL sættes til level 00 8



# Delays på primitiv vis

#### Example 7-7

Write an AVR C program to toggle all the bits of Port B continuously with a 100 ms delay. Assume that the system is ATmega 32 with XTAL = 8 MHz.

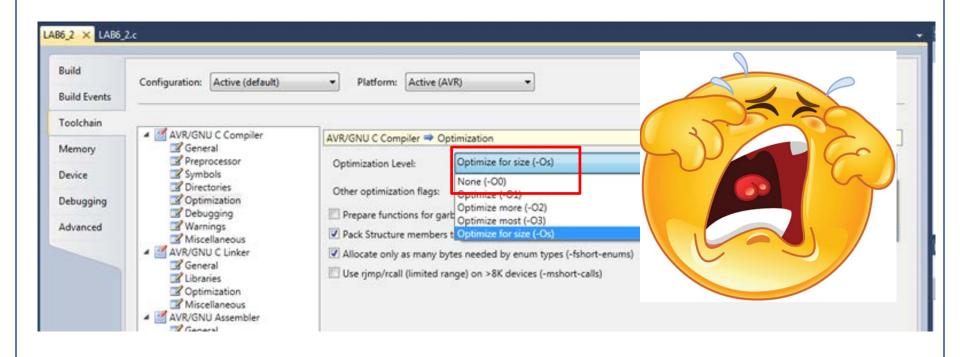
#### Solution:

```
#include <avr/io.h>
void delay100ms (void)
  unsigned int i;
  for(i=0; i<42150; i++);
int main (void)
  DDRB = 0xFF;
  while (1)
    PORTB = 0xAA;
    delay100ms();
    PORTB = 0x55;
    delay100ms();
  return 0;
```



OBS: Compiler optimering skal slås fra!
Hvorfor?

# Sådan sættes optimering til "level O0"



Vælg "Properties" for projektet.

Under "Toolchain" → "Optimization" vælges "None".

MEN så genereres in-effektiv kode 😊



#### Time delay funktioner i C

BEDRE:

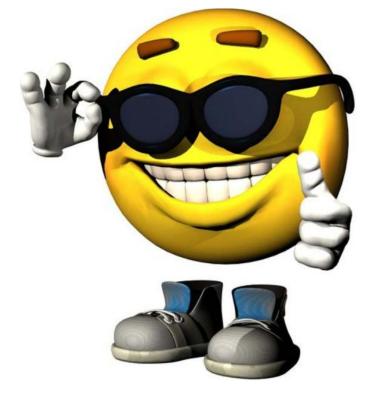
Man kan anvende pre-definerede compiler funktioner til at lave tidsforsinkelser.

#### Start med:

```
#define F_CPU 16000000
#include <util/delay.h>
```

- og herefter kan man bruge:

```
_delay_ms(270);
_delay_us(536);
```

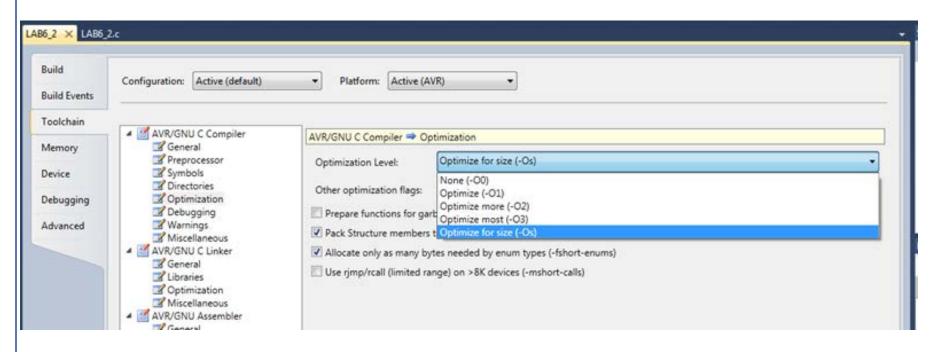


Metoden er <u>compiler</u> afhængig – ikke hardware afhængig.



### Compiler optimization og "delay.h"

OBS: Når man anvender delay-biblioteket <util/delay.h>, må compilerens optimering IKKE slås fra (sæt til alt andet end "None"). Det virker ULOGISK, men alligevel sandt.





#### Logiske operatorer

Table 7-3: Bit-wise Logic Operators for C

		AND	OR	EX-OR	Inverter
A	В	A&B	$\mathbf{A} \mathbf{B}$	A^B	$Y = \sim B$
0	0	0	0	0	1
0	1	0	1	1	0
1	0	0	1	1	
1	1	1	1	0	

1110 1111 & 0000 0001

-----

0000 0001

1110 1111

1110 1111

~ 1110 1011

-----

0001 0100



#### Logiske operatorer i C

		AND	OR	EX-OR	Inverter
A	В	A&B	A B	A^B	Y=~B
0	0	0	0	0	1
0	1	0	1	1	0
1	0	0	1	1	
1	1	1	1	0	

```
#include <avr/io.h>
int main()
  DDRA = 0xFF;
  DDRB = 0xFF;
  DDRC = 0xFF;
  DDRD = 0xFF;
  PORTA = 0b00111111 & PORTA;
  PORTB = 0b00000010 | PORTB;
  PORTC = 0b11110000 ^ PORTC;
  PORTD = \sim PORTD;
  while(1)
  {}
```



#### Logiske operatorer

```
#include <avr/io.h>
int main()
  DDRB = 0xFF;
  while(1)
    PORTB = PORTB | 0b00010000;
    PORTB = PORTB & 0b111011111;
```



### Logiske operatorer

```
#include <avr/io.h>
int main()
    DDRA = 0;
    DDRB = 0xFF;
    while(1)
      if ((PINA & 0b00000010) == 0)
        PORTB = 17;
      else
        PORTB = 117;
```



#### Compound assignment

Operation	Abbreviated Expression	Equal C Expression
And assignment	a &= b	a = a & b
OR assignment	a  = b	$a = a \mid b$

```
#include <avr/io.h>
                              //standard AVR header
int main (void)
  DDRB &= 0b11011111;
                              //bit 5 of Port B is input
  DDRC |= 0b10000000;
                              //bit 7 of Port C is output
  while (1)
    if (PINB & 0b00100000)
      PORTC |= 0b100000000; //set bit 7 of Port C to 1
    else
     PORTC &= 0b011111111; //clear bit 7 of Port C to 0
  return 0;
```



### Bit shifting i C

- data >> number of bits to be shifted right
- data << number of bits to be shifted left</p>

1110 0000 >> 3

-----

0001 1100

0000 0001 <<2

-----

0000 0100



#### Bit shifting i C

Operation	Symbol	Format of Shift Operation
Shift right	>>	data >> number of bits to be shifted right
Shift left	<<	data << number of bits to be shifted left

The following shows some examples of shift operators in C:

```
1. 0b00010000 >> 3 = 0b00000010 /* shifting right 3 times */
2. 0b00010000 << 3 = 0b10000000 /* shifting left 3 times */
3. 1 << 3 = 0b00001000 /* shifting left 3 times */
```

```
Hvad svarer >> til i assembly?
Hvad svarer << til i assembly?
```



### Anvendelse af bit shifting

#### Example 7-22

Write code to generate the following numbers:

- (a) A number that has only a one in position D7
- (b) A number that has only a one in position D2
- (c) A number that has only a one in position D4
- (d) A number that has only a zero in position D5
- (e) A number that has only a zero in position D3
- (f) A number that has only a zero in position D1

#### Solution:

- (a) (1 << 7)
- (b) (1<<2)
- (c) (1 << 4)
- (d)  $\sim (1 << 5)$
- (e) ~ (1<<3)
- (f)  $\sim (1 << 1)$

SCHOOL OF ENGINEERING

# Sådan sættes en bit i en byte til 1

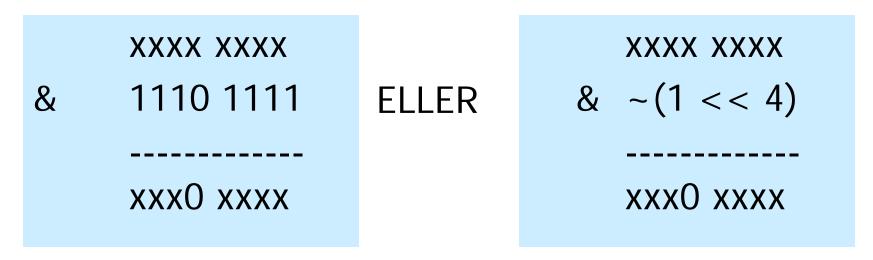
 Vi kan bruge | operatoren til at sætte en bit I en byte til 1 :

```
PORTB \mid = ( 1 << 4); //Set bit 4 (5th bit) of PORTB
```



### Sådan nulstilles en bit i en byte til 0

 Vi kan bruge & operatoren til at nulstille en bit i en byte til 0 :

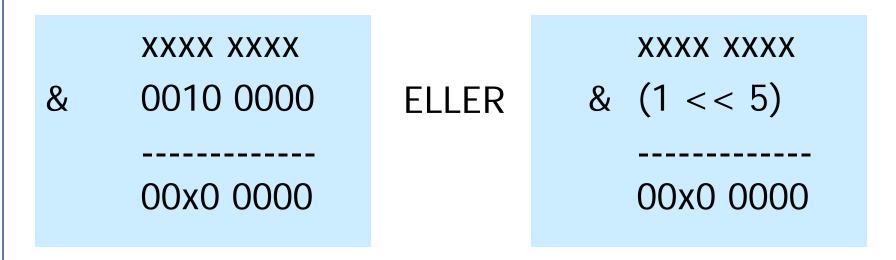


PORTB &= 
$$\sim$$
 ( 1 << 4); //Clear bit 4 (5th bit) of PORTB



### Sådan checkes en bit i en byte

 Vi kan bruge & operatoren til at se, om en bit i en byte er 1 eller 0 :



if (PINC & (1 << 5)) // check bit 5 (6th bit) of PINC

#### HUSK, for C gælder reglen:

- "Alt, der er nul" = FALSE.
- "Alt, der er forskellig fra nul" = TRUE.



#### Bit shifting

```
#include <avr/io.h>

int main()
{
    DDRB = 0xFF;
    while(1)
    {
        PORTB |= (1<<4);
        PORTB &= ~(1<<4);
    }
}</pre>
```

```
#include <avr/io.h>
int main()
{
    DDRB = 0xFF;
    while(1)
    {
        PORTB = PORTB | 0b000100000;
        PORTB = PORTB & 0b11101111;
    }
}
```

OBS: Det er blot forskellige måder at skrive C-koden på.

Maskinkoden bliver den samme!



#### #define for bit numre

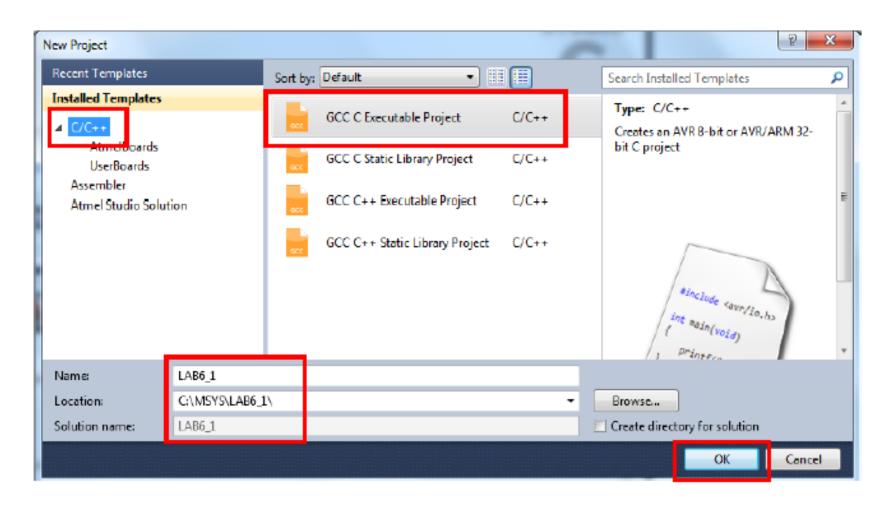
#### Example 7-25

A door sensor is connected to the port B pin 1, and an LED is connected to port C pin 7. Write an AVR C program to monitor the door sensor and, when it opens, turn on the LED.

#### Solution:

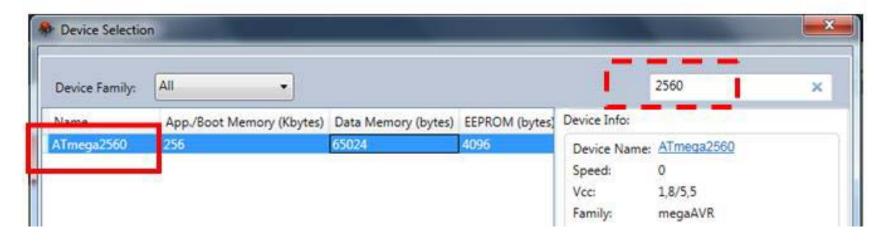
```
#include <avr/io.h>
                            //standard AVR header
#define LED 7
#define SENSOR 1
int main (void)
 DDRB = DDRB & ~(1<<SENSOR); //SENSOR pin is input
 DDRC = DDRC | (1<< LED); //LED pin is output
 while(1)
   else
     PORTC = PORTC & ~(1<<LED); //clear LED pin of Port C
 return 0;
```

### AVR GCC C projekt i Atmel Studio





#### ACR GCC C projekt i Atmel Studio





#### ACR GCC C projekt i Atmel Studio

```
LAB6 2 - AtmelStudio
File Edit View VAssistX Project Build Debug Tools
: 🛅 - 🖶 🗃 - 🍃 🖟 🖟 🖟 🖟 - 🖰 - 📮 - 🗒
 LAB6_2.c ×
 main 🕏
                            int main()
     ******* MSYS, LAB6, del
         **** Henning Hargaard
       ****** 18.september 2015 ********
     #define F CPU 16000000
     #include <util/delay.h>
     #include <avr/io.h>
   □int main()
     {
        DDRA = 0;
        DDRB = 0xFF;
        while (1)
            if ((PINA & 0b10000000) == 0)
            delay us(956);
            else if ((DINA & abalagagga) -- a)
```



### Slut på lektion 10



